

עת"א 8864/03/19 - היועץ המשפטי לממשלה נגד וועדת השחרורים בכלא צלמון, עודאי גריפאת

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 8864-03-19 היועץ המשפטי לממשלה נ' וועדת השחרורים בכלא צלמון ואח'

בפני	כבוד השופט אשר קולה - אב"ד
	כבוד השופט חנא סבאג
	כבוד השופטת אילונה אריאלי
עותרת	היועץ המשפטי לממשלה
נגד	
משיבים	1. וועדת השחרורים בכלא צלמון 2. עודאי גריפאת (אסיר ברישיון)

פסק דין

השופט א. קולה אב"ד

מבוא

1. לפנינו עתירה על החלטת וועדת השחרורים (בהרכב כב' השופט בדימוס י. וגנר) מיום 28.2.19 אשר בגדרה הורתה ו. השחרורים על שחרורו המוקדם של המשיב מס' 2 (להלן: "המשיב" או "האסיר"). העותרת, עותרת לביטולה של החלטת הוועדה ולהורות כי המשיב ירצה את מלוא תקופת מאסרו.
2. האסיר נידון לעונש מאסר בפועל של 23 חודשי מאסר וזאת לאחר הרשעתו בעבירות של נשיאת נשק שלא כדין, הפרת הוראה חוקית ומעשה מגונה בפומבי.
- יוער כבר עתה, כי מלכתחילה הוגש כתב אישום בעבירות נשק כנגד האסיר ושותפו לפשע, ובמסגרת הסדר טיעון שנעשה, ביקש המשיב לצרף תיק נוסף ועניינו וכאמור, מעשה מגונה בפומבי.
3. בתיק העיקרי בו הורשע המשיב וכעולה מעובדות כתב האישום המתוקן הגיע המשיב יחד עם המעורב הנוסף למקום התקהלות כלשהו נושא עמו נשק טעון, מעשים אלו נעשו על ידי המשיב תוך הפרת תנאים מגבילים שהוטלו עליו בתיק אחר.

4. באישום שבתיק הנוסף וכעולה מהעובדות שבו, בסמוך לשעה שלוש לפנות בוקר, נפגשו המשיב וחברו במתלוננת וחברתה שבילו ב"פאב" סמוך, כשעבר המשיב על יד המתלוננת היכה אותה בישבנה והכניס את ידו בין רגליה, כך שנגע באיבר מינה.

גזר הדין של בית משפט קמא

5. יצוין, כי במסגרת הסדר הטיעון הגבילה עצמה המאשימה שם, בעבירות הנשק לעונש של 30 חודשי מאסר ובעבירת המין לעונש של 3 חודשי מאסר אשר ירוצו במצטבר לעונש שיוטל על עבירות הנשק. עוד הוסכם, כי המשיב יפקיד סך של 5,000 ₪ כפיצוי למתלוננת.

6. בגזר הדין קבע כב' השופט שם, כי מתחם העונש ההולם בגין עבירות הנשק הינו בין 12-36 חודשי מאסר בפועל, ובעבירת המין המתחם הינו בין ששה חודשי מאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

7. עונשו של המשיב נגזר שם, סופו של יום, ל-23 חודשי מאסר בפועל, קנס ופיצוי. יוער, כי בקביעת העונש המתאים לא עשה בית המשפט חלוקה בין עונש המאסר על עבירות הנשק לבין עונש המאסר על עבירת המין.

החלטת הוועדה

8. הוועדה כאמור, לאחר ששמעה את טיעוני הצדדים החליטה לקבל את בקשת האסיר והורתה וכאמור על שחרורו המוקדם ממאסרו, שחרור מוקדם על תנאי.

9. הוועדה סקרה בהחלטתה את קורות חייו של האסיר וקבעה, כי מדובר באסיר המרצה את מאסרו הראשון. עוד הפנתה הוועדה לדוח אלמ"ב שהוגש בעניינו של המשיב (שכן הרקע לנשיאת הנשק היה קטטה בין שני פלגים במשפחה) ואשר קבעה, כי יש להתייחס לאסיר זה, כאסיר רגיל.

10. עוד נתנה הוועדה דעתה לחוו"ד מב"ן שהוגש בעניינו של האסיר, ואשר קבעה כי מסוכנותו המינית של האסיר הינה בינונית-גבוהה.

עם זאת קבעה הוועדה, כי לא ברור מה תוכן עולמו המיני של האסיר וקשה מאד להצביע על פקטורים קרימינולוגיים או לתת המלצות טיפוליות סופיות.

הוועדה נתנה דעתה גם לדו"ח שע"מ (שיקום עברייני מין) שהוגש בעניינו של האסיר, ואשר בו נקבע, כי בשל מסוכנותו המינית הגבוהה, עליו לעבור קבוצות ראשוניות רלוונטיות של טיפול לאופי עבירותיו.

האסיר הביע רצונו, כך לקביעת הוועדה, לעבור טיפול זה אולם לא ניתן היה לשלבו בקבוצה המתאימה לו.

11. הוועדה נתנה דעתה להוראות סעיף 12 לחוק שחרור על תנאי ממאסר התשס"א - 2001 (להלן: "החוק") וקבעה כי בהינתן חוות דעת פרטית אותה הגיש האסיר (להלן אדרש לה) הרי שניתן להפחית את מסוכנותו המינית. עוד עמדה הוועדה על כך, כי במסגרת בית הסוהר ועד לתקופת שחרורו לא יוכל האסיר להשתלב בתוכנית טיפולית כלשהי לעברייני מין.

12. סיכומו של דבר קבעה הוועדה הנכבדה כך:

"בסיכומו של דבר מבחינת מאזן הפחתת מסוכנותו של האסיר בגין עבירת המין, לאחר התלבטות, אנו סבורים שמסוכנות זו תפחת באם האסיר ישתתף בתוכנית השיקום כפי שהוגשה על ידי "תפנית" לפרק זמן של 9 חודשים ודרך זו עדיפה בעניינו על פני שחרור מנהלי של האסיר ללא טיפול, וזאת תוך בירור עם נציג שב"ס בוועדה שאין אפשרות לשלבו בטיפול בתקופה זו, שאמור לחול ביום 8.7.19 אשר על כן, אנו מורים על שחרורו המוקדם של האסיר בתנאים הבאים:

1. האסיר יקיים את כל תנאי השחרור המפורטים בחוק ובפנקס השחרורים.
2. האסיר יתייצב במשטרה אחת לשבועיים (בשבוע הראשון והשלישי כל חודש)
3. האסיר יקיים אחר כל התנאים שנקבעו בתוכנית השיקום של "תפנית" מיום 6.1.19 ככתבם וכלשונם ולתקופה של עד תום תקופת המאסר המלאה.
4. האסיר יעבוד בקיבוץ מזרע כרפתן בקביעות ובסדירות.
5. האסיר ישהה במעצר בית בביתו בכל יום החל מהשעה 21:00 ועד השעה 05:00 למחרת.
6. נקבע מועד לביקורת בבית משפט השלום בנצרת ביום 16.6.19. האסיר יתייצב בשעה 08:30 במועד זה יציג האסיר את פנקס האסיר ותלושי המשכורת"

עוד קבעה הוועדה, כי תנאי לביצוע החלטות השחרור הוא הוצאת צו פיקוח בהתאם לחוק ההגנה על הציבור מפני עברייני מין.

נימוקי העתירה

13. העותרת כך בטיעוניה הכתובים טוענת, כי נפל פגם מהותי בהחלטת הוועדה, פגם המצדיק התערבות של ממש בהחלטתה.

14. עיקר נימוקי העתירה הינם בכך שהמשיב לא עמד בהוראות סעיף 12(א) לחוק שכן בעניינו הוגשה חוות - דעת מב"ן שמסוכנותו המינית בינונית - גבוהה. עוד טוענת העותרת, כי גם בתנאי סעיף 12(ב) לחוק לא עמד הנאשם שכן בהתאם להוראות סעיף זה, רק מטעמים מיוחדים שיירשמו ובכפוף לתנאי שחרור שיבטיחו העדר סיכון, ניתן יהיה לשחרר את המשיב שחרור על תנאי.
15. לטענת העותרת, שגתה הוועדה בכך שלא קבעה מהם הטעמים המיוחדים לשחרורו של המשיב וכן לא נקבעו תנאי שחרור שיבטיחו העדר סיכון שכזה.
- העותרת שבה ומדגישה, כך בטיעוניה הכתובים, ששני תנאים מצטברים נקבעו בסיפא לסעיף 12 (ב) לחוק, האחד טעמים מיוחדים שיירשמו, והשני, תנאי שחרור שיבטיחו העדר סיכון.
- לטענת העותרת וכאמור, לא פורטו הטעמים המיוחדים ואין די בתכנית השיקום הפרטית שהוצגה כדי לאיין את מסוכנותו של האסיר.
16. בדיון שנערך בעל פה לפנינו, ביקש ב"כ העותרת לפרש את הוראות סעיף 12(ב) באופן אחר, כאשר גם לטענתו נדרשים שני תנאים מצטברים אלא, שלטעמו התנאי הראשון הינו שבחוות הדעת נקבע שחרף המסוכנות ניתן לשחרר את האסיר בתנאי כזה או אחר.
- לטענתו של ב"כ העותרת (שנטענו לראשונה לפנינו ובדיון בעל פה כאמור) הוועדה אינה יכולה להורות על שחרורו המוקדם ממאסרו של מי שהורשע בעבירות מין וחוות הדעת בעניינו הינה של מסוכנות, ללא כל תנאי המאפשר שחרורו.

טענות המשיב

17. המשיב מבקש להסתמך על נימוקי הוועדה. לטעמו מדובר בעבירת מין ברף הנמוך שבגינה בלבד, כלל לא היה מרצה עונש של מאסר בפועל או, לכל היותר עונש של 3 חודשי מאסר בפועל.
18. עוד טוען ב"כ המשיב, כי האסיר עבר בכלא טיפול באלימות וכי לא ניתן היה לקבל בכלא טיפול בעבירות המין.
19. אשר לטענת ב"כ העותרת, כי חוות דעת מב"ן צריכה הייתה לקבוע, המלצה כלשהי לגבי השחרור, הרי שחוות דעת מב"ן מתייחסת רק לעניין המסוכנות ואינה נותנת המלצות לגבי שחרור.
- עוד לטענתו די בטעמים מיוחדים שיירשמו, וכאלה נרשמו.

חוות דעת "תפנית"

20. כאמור, האסיר הציג בפני הוועדה חוות דעת של "תפנית" ובה תוכנית טיפולית.

21. עורכת חוות הדעת סקרה את תולדות חייו של האסיר, מנתה את גורמי הסיכוי והסיכון והגיעה למסקנה, כי סיכויי השיקום של האסיר הינם טובים. משכך, אפוא הציגה עורכת חוות הדעת תוכנית שיקומית מפורטת, אשר בה יושם הדגש בעבירת המין, כאשר לעניין זה קבעה עורכת חוות הדעת, כי לעותר תוכן תוכנית טיפול פרטנית, בתדירות שבועית, וכן תוכנית טיפול קבוצתית ואף זאת בתדירות שבועית, ובנוסף ישולב האסיר בעבודה כרפתן בקיבוץ מזרע.

דיון והכרעה

22. לאחר שנתתי דעתי לטיעוני הצדדים נחה דעתי, וכך אמליץ לחברי, כי יש לדחות את העתירה ולהלן נימוקיי לכך.

23. ראשית, אזכיר מושכלות יסוד ולפיהן, היקף ההתערבות של בתי המשפט בהחלטות של ועדת שחרורים מצומצם רק למקרים בהם נפלה טעות המצדיקה התערבות כאמור. ראה סקירת ההלכה והפסיקה ברע"ב 7774/13 ג'יהאד דמקאק נ' היועץ המשפטי לממשלה (3.4.14) וכדלהלן:

"טעם הדבר נעוץ בשאלת היקף ההתערבות של בתי המשפט בהחלטות ועדת השחרורים. על שאלה זו עמד בהרחבה השופט א' ברק עוד ב-ע"א 2/83 ועדת השחרורים נ' אסיאס, פ"ד לז(2) 688 (1983). כפי שהוסבר שם בהרחבה, אמות המדינה להתערבותם של בתי המשפט בהחלטות ועדת השחרורים הן אותן אמות מידה הקיימות להתערבותם של בתי המשפט בהחלטות של כל רשות מינהלית או כעין שיפוטית. אשר להיקף הביקורת נקבע כך:
"אין בית המשפט שואל עצמו, מה היה הוא מחליט, אילו פעל כוועדת שחרורים, אלא שואל הוא את עצמו, אם החלטתה של ועדת השחרורים היא החלטה, שוועדת שחרורים סבירה רשאית לקבלה. קיים מיתחם רחב של אפשרויות, אשר כולן לגיטימיות וחוקיות, אם כי תוצאתן שונה. כל החלטה במסגרתו של מיתחם זה סבירה היא וראויה, ואין מקום להתערבות בגינה. אכן, המדיניות הפנאלוגית אינה אחת ויחידה, ורשאית ועדת השחרורים לאמץ לעצמה כל מדיניות פנאלוגית הנראית לה, אפילו שונה היא ממדיניותו הפנאלוגית של בית המשפט הגבוה לצדק. די בכך שהמדיניות הפנאלוגית שאומצה נופלת למסגרתו של מיתחם האפשרויות, שוועדת שחרורים סבירה רשאית לשקול, כדי למנוע את התערבותו של בית המשפט הגבוה לצדק. על-כן נפסק לא פעם, כי 'המחוקק הקנה שיקול דעת בענין זה לוועדת השחרורים ואין לבית משפט זה לשום את שיקול דעתו תחת שיקול דעתה' [...]"

משמעותה של קביעה זו היא, כי כל עוד פועלת ועדת השחרורים במסגרת מיתחם השיקולים הלגיטימיים, לא יחליף בית-משפט זה את שיקול-דעתה של הוועדה בשיקול-דעתושלו, ולא יבכר את החלופה הנראית לו על פני החלופה, שנבחרה על-ידי הוועדה. זו גם המשמעות של הקביעה, החוזרת ונשנית אף היא, כי בית המשפט הגבוה לצדק אינו יושב בערעור על החלטתה של ועדת השחרורים. עם זאת, מקום שהאופציה, שנבחרה על-ידי ועדת השחרורים, חורגת מאותו מיתחם רחב של שיקולים, בית המשפט הגבוה לצדק יתערב, שכן אין הוא בא להחליף שיקול-דעת כשר אחד בשיקול-דעת כשר אחר, אלא בא הוא לבטל שיקול-דעת פסול. כך, למשל, מניח אני, כי אם ועדת השחרורים תקבע לעצמה מדיניות, לפיה התנהגות טובה בבית הסוהר היא תנאי הכרחי ומספיק להפחתת השליש, יתערב בית-משפט זה, שכן מדיניות זו אינה עולה בקנה אחד עם מטרת החקיקה, המבקשת להתחשב גם בשלום הציבור. בדומה, אם ועדת השחרורים תקבע לעצמה מדיניות, לפיה אסיר בעל עבר פלילי אינו זוכה לשחרור, יהיו שאר הנסיבות אשר יהיו, יתערב בית המשפט, שכן אף מדיניות זו נוגדת את תכליתה של החקיקה, והיא שחרורו של אסיר, שיש סיכוי מתקבל על הדעת כי עם שחרורו לא ישוב לעולם הפשע. נמצא, כי חרף שיקול-דעתה הרחב של ועדת השחרורים, יש מקום לביקורת שיפוטית ולהתערבות שיפוטית, ובלבד שייעשו על-פי הכללים המקובלים בעניין זה, ולא יביאו להתערבות בית המשפט בשיקול-דעת הוועדה מקום ששיקול-דעת זה - אפילו אינו מקובל על בית המשפט - הוא שיקול-דעת שוועדת שחרורים סבירה עשויה לגבש" (שם, בעמ' 696-695).

הדברים צוטטו מאז כמה וכמה פעמים (ראו: ע"א 7/83 ועדת השחרורים נ' פלוני, פ"ד לח(1) 508, 505 (1984); ע"א 2024/96 היועץ המשפטי לממשלה נ' אבו אסעד, פ"ד נ(3) 731, 727 (1996); בג"ץ 89/01 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה(2) 870, 838 (2001). ראו גם: בג"ץ 550/90 היועץ המשפטי לממשלה נ' ועדת השחרורים, פ"ד מג(2) 742, 739 (1989); רע"ב 4878/06 מדינת ישראל נ' סמיר[פורסם בנבו] (13.9.2006); רע"ב 6438/08 אבו גידאן נ' ועדת השחרורים המיוחדת לאסירי עולם [פורסם בנבו] (7.10.2008); רע"ב 8040/12 אבו סיף נ' היועץ המשפטי לממשלה[פורסם בנבו] פסקה 13 (26.12.2012)).

24. שנית ועיקר, וגם לגופם של דברים לא מצאתי, כי נפל בהחלטת הוועדה פגם המצדיק את התערבות הערכאה המינהלית.

25. כזכור, עיקר נימוקי העותרת, כך בטיעונים בכתב, היו בכך שהוועדה לא רשמה מה הם אותם טעמים מיוחדים המאפשרים שחרורו של המשיב חרף מסוכנותו המינית ושאלן די בתנאים שנקבעו כדי לאיין את המסוכנות.

26. בדיון בעל פה הוסיף וכאמור ב"כ העותרת נימוק חדש ולפיו הוועדה כלל לא הייתה מוסמכת להורות על

שחרורו המוקדם של המשיב, שכן אין בחוות הדעת שהוגשה כל התייחסות לכך.

27. אתחיל דווקא מטיעון אחרון זה, שכן דומני שב"כ העותרת נפל לכלל טעות בפרשנותו לסעיף 12 (ב). סעיף זה פורש בפסיקתו של בית המשפט העליון באופן ברור ובניגוד לפרשנות אותה נתן לסעיף זה ב"כ העותרת וראה לעניין זה רע"ב 10059/02 **בן מוחמד אסלאן נ' מדינת ישראל** (20.2.03) להלן עניין "**אסלאן**") וכדברי כב' השופט ת. אור שם וכדלהלן:

"שאלת פרשנותו של סעיף 12 בחוק לא עלתה בעבר בפני בית-משפט זה. הפנייתו של בית-המשפט המחוזי לרע"ב 634/02 מדינת ישראל נ' יתח [1] אינה מדויקת, שכן באותה פרשה עסק בית-המשפט בפרשנותו של סעיף 11 בחוק. סעיף 11 מתייחס לשחרור אסיר הנושא מאסר בשל עבירת אלימות או מין בתוך המשפחה, וסעיף קטן (א) בו דומה בנוסחו לסעיף 12(א), אך אינו זהה לו. בסעיף 11 גם אין מקבילה לסעיף 12(ב), אשר מרחיב את סמכותה של הוועדה, ולכן לא ניתן ללמוד ממנו גזרה שווה, כפי שלמד בית-המשפט המחוזי. ברע"ב 376/03 שורץ נ' מדינת ישראל [2] (ניתן ביום 27.1.2003) התייחסנו בקצרה לפרשנותו של סעיף 12 על רקע הסכמה שהושגה שם בין בעלי-הדין. עתה נפרט את עמדתנו.

סעיף 12(א) מתווה את דרך המלך לדין בוועדה בשחרורו של אסיר הנושא מאסר בשל עבירת מין או אסיר הלוקה בנפשו (להלן - אסיר). על-פי סעיף זה, במקרה שהוגשה לוועדה חוות-דעת של מי שהוסמך לכך על-ידי שר הבריאות, ולפיה אותו אסיר אינו מסוכן לציבור (להלן - חוות-דעת חיובית), מוסמכת הוועדה להורות על שחרורו על-תנאי. כמובן, החלטה על שחרורו של אסיר אינה מותנית רק בקיומה של חוות-דעת חיובית כזו, אלא היא כפופה גם ליתר השיקולים המפורטים בסעיפים 9-10 בחוק, אך מקום שמתקיימים בו יתר השיקולים התומכים בשחרור האסיר בתנאים, וגם הוגשה חוות-דעת חיובית מטעם מב", מוסמכת הוועדה להורות על שחרורו של אסיר.

סעיף 12(ב) עוסק במצב שבו "לא הוגשה חוות דעת כאמור בסעיף קטן (א), או שהוגשה חוות דעת שקבעה כי האסיר מסוכן לציבור במידה כלשהי אך ניתן לשחררו בתנאי שיקבל טיפול או בתנאי אחר...". חלקו השני של המשפט עוסק במצב שבו הוגשה חוות-דעת, אך לא נקבע בה ללא סייג כי האסיר אינו מסוכן לציבור, אלא נקבע שעל-אף מסוכנותו היחסית של האסיר ניתן לשחררו בתנאים מגבילים (להלן - חוות-דעת חיובית-מותנית). במה עוסק חלקו הראשון של המשפט, שעל-פיו "לא הוגשה חוות דעת כאמור בסעיף קטן (א)"? ישנן שלוש אפשרויות לפרשנותו: הראשונה, כי כאשר לא הוגשה כלל חוות-דעת של מב"ן בעניינו של האסיר, תוכל הוועדה לדון בשחרורו של האסיר בתנאים הקבועים בסיפה של סעיף 12(ב).

השנייה, כי תנאי לקיום דיון בפני הוועדה הוא קיומה של חוות-דעת של מב"ן. רק כאשר אין חוות-דעת חיובית של מב"ן, לפי סעיף 12(א), או חוות-דעת חיובית-מותנית, לפי החלק השני של סעיף 12(ב), אך קיימת חוות-דעת כלשהי של מב"ן - בין שהיא קובעת מפורשות את מסוכנותו של האסיר (להלן - חוות-דעת שלילית) ובין שאינה יכולה להכריע בדבר קיומה - רשאית הוועדה לפעול בהתאם לסיפה של סעיף 12(ב) ולהחליט על שחרור האסיר. בפרשנות זו תומכת המדינה.

הפרשנות השלישית האפשרית לסעיף היא שילוב של הפרשנות הראשונה והשנייה. פרשנות זו רואה בסעיף 12(א) סעיף הדן במקרה מיוחד שהוגשה בו חוות-דעת חיובית של מב"ן. במקרה כזה רשאית הוועדה להורות על שחרורו בתנאים של האסיר. בכל שאר המקרים דן סעיף 12(ב). כלומר, במצב שלא הוגשה בו כלל חוות-דעת של מב"ן, או כשהוגשה חוות-דעת חיובית-מותנית או חוות-דעת ללא הכרעה בדבר מסוכנות או חוות-דעת שלילית, כלומר חוות-דעת שלפיה מדובר באסיר מסוכן - בכל המקרים האלה רשאית הוועדה להכריע על שחרורו של האסיר בתנאים. אך זאת רק בהתמלא תנאים מיוחדים המוזכרים בסעיף. תנאים אלה דורשים שיתקיימו נימוקים מיוחדים שיירשמו, ולפיהם שחרורו של האסיר לא יגרום סיכון לציבור, ובכפוף לתנאי שחרור שתקבע הוועדה שיבטיחו היעדר סיכון כאמור.

הפרשנות השלישית המוצעת היא הפרשנות הראויה לסעיף 12. אני סבור כי חשיבותה של חוות-הדעת של מב"ן היא אמנם רבה, אך נוכח האמור בסעיף 12(ב) לא ניתן להתנות את סמכותה של הוועדה בקיומה של חוות-דעת חיובית של מב"ן. בחקיקתו של סעיף 12 ביקש המחוקק להתייחס לאופייה המיוחד של עבירת המין כעבירה בעלת תסמינים נפשיים, וכן להתייחס לייחודם של אסירים הלוקים בנפשם, באשר בשני המקרים קיים חשש לחזרה על העבירה בשל המרכיב הנפשי המיוחד של רצידיביזם הכרוך בעבירות אלה. במקרים מיוחדים אלה קובע החוק, בסעיף 12(א) שבו, שהוועדה, ככלל, תחליט על שחרור האסיר בתנאים רק לאור המלצות של גורמי המקצוע לעניין מסוכנותו. אך לכך יש סייג בסעיף 12(ב), וממנו עולה כי המלצות מב"ן אינן יכולות להחליף את שיקול-דעתה של הוועדה. הוועדה היא הגורם האחרון המחליט בעניינו של האסיר, והיא מוסמכת להחליט על שחרורו גם אם מב"ן לא החליט שאין האסיר מסוכן לציבור אם ישוחרר. הוועדה הוא גוף מעין-שיפוטי שבראשו שופט מקצועי, ומסור לה שיקול-דעת בדבר שחרור האסיר אף בניגוד לעמדת מב"ן. עם זאת יש לזכור כי סמכותה של הוועדה להחליט על שחרור של אסיר שאין בעניינו חוות-דעת חיובית, מותנית בתנאים לא קלים: במקרה כזה הוועדה נדרשת לנמק את החלטתה לשחרר את האסיר בנימוקים מיוחדים שיירשמו. עליה להגיע למסקנה פוזיטיבית בדבר היעדר מסוכנות לציבור אם ישוחרר האסיר. עליה לקבוע כך בהחלטתה ולנמקה. נוסף על כך, ישנו מנגנון בקרה אחר על החלטתה של הוועדה: היא מחויבת לקבוע תנאים לשחרור שיבטיחו היעדר סיכון מן האסיר.

כלומר, גם במקרה שהוועדה דוחה את חוות- הדעת של מב"ן, אין היא מוסמכת להורות על שחרורו ללא תנאי של אסיר. במקרה כזה הוועדה מחויבת לקבוע תנאים לשחרורו של האסיר שיבטיחו היעדר סיכון לציבור...

מסקנתי בעניין סמכות הוועדה היא שפרשנותו של סעיף 12(ב) מובילה לכך שהוועדה מוסמכת לדון בעניינו של אסיר ולהחליט על שחרורו בתנאים, אם הנסיבות יצדיקו זאת, בכל אחד מהמקרים האלה: (א) כאשר אין בפניה כלל חוות-דעת של מב"ן; (ב) כאשר חוות-הדעת שבפניה אינה חוות-דעת חיובית לפי סעיף 12(א), אם משום שחוות-הדעת היא חיובית-מותנית, אם משום שאין בה הכרעה ואם משום שחוות-הדעת היא שלילית."

עוד ראה רע"ב 6993/08 יוהאן בולמגה נ' וועדת השחרורים (25.11.08) המפנה לעניין אסלאן לעיל וכך קובע שם כב' השופט דנציגר כדלהלן:

"הנה כי כן, על פי סעיף 12(ב) לחוק שחרור על תנאי, כפי שפורש בפסיקתו של בית משפט זה, מוסמכת המשיבה לשחרר אסיר שחרור מוקדם, גם כאשר חוות הדעת של מב"ן היא שלילית, ובלבד שתנמק את החלטתה בנימוקים מיוחדים שיירשמו, בהתאם להוראתו של סעיף 12(ב)"

28. הוי אומר אפוא, כי ועדת השחרורים מוסמכת לשחרר אסיר בשחרור על תנאי, גם כאשר מדובר באסיר שהורשע בעבירת מין וגם כאשר חוות דעת מב"ן בעניינו הינה של מסוכנות ובתנאי כי יהיו בידה טעמים מיוחדים.

29. משכך אפוא, עליו לחזור לנימוקיה הכתובים של העותרת, שם נטען כזכור שאין טעמים מיוחדים המצדיקים שחרור על תנאי בנדון שלפנינו.

30. גם בעניין זה, הדין אינו עם העותרת. הוועדה כתבה בהחלטתה מה הם הנימוקים שהניעו אותה להורות על שחרור מוקדם והגם שיכול והוועדה לא הכתירה זאת במילים "טעמים מיוחדים שיירשמו", הרי שדומני שבנימוקים לכשעצמם יש משום טעמים מיוחדים.

31. הוועדה הנכבדה הצביעה על הטיפול הראשוני באלימות, אותו עבר הנאשם בכלא, הוועדה הצביעה על כך שמדובר במאסרו הראשון, הוועדה הצביעה על כך, וזה עיקר, שיש בתכנית הפרטית שהוצגה כדי להפחית את מסוכנותו המינית של המשיב, הוועדה אף קבעה באופן ברור, כי מבחינת האינטרס הציבורי עדיף שהמשיב יעבור תוכנית טיפול פרטית מאשר ישאר בכלא עד תום תקופת מאסרו (המינהלי) תקופה של כ-4 חודשים, ללא שיעבור טיפול כלל.

הוועדה נתנה דעתה גם לכך שאלמלא עבירת המין, הרי שעמדת גורמי הטיפול הינה, כי ניתן היה לשחרר את האסיר שחרורו מוקדם ממאסרו.

32. על האמור אבקש להוסיף, תוך שאיני חולק על מסקנת חוות דעת מב"ן בדבר המסוכנות הבינונית-הגבוהה, כי סופו של דבר עבירת המין בה הורשע הנאשם, על כל חומרתה אינה מן העבירות החמורות ביותר בתחום עבירות המין, וכי נימוקי עורך חוות הדעת של מב"ן נסובו בעיקר על העובדה שהמשיב לא חשף בפניהם את מניעיו לביצוע עבירת המין, או מה היה ה"טריגר" שהוביל אותו לביצוע העבירה. יש לזכור כטענת ב"כ המשיב, כי הבדיקה הנ"ל נערכה כחודש וחצי בלבד לאחר שנכנס המשיב לבית הסוהר. בעובדה זו, כך לטענת עורכת חוות הדעת הפרטית יש משום הסבר מדוע לא שיתף המשיב את עורך חוות הדעת במניעיו לביצוע העבירה.

עורכת חוות הדעת הפרטית מבהירה, כי בשיחותיה של עם המשיב, ולאחר שהמשיב עבר טיפול ראשוני (גם אם בעבירות באלימות) בין כותלי בית הכלא, הרי שהוא נפתח בפניה ושיתף, כי היה לאחר שתיית אלוהול קודם לביצוע עבירת המין.

משכך אפוא, ומשאותר לקביעת עורכת חוות הדעת הפרטית, ה"טריגר" לביצוע העבירה, הרי שניתן לטפל גם בו (וגם במניע נוסף אותו מנתה עורכת חוות הדעת) ובכך להפחית, ואולי אף לאיין כליל את מסוכנותו המינית של המשיב.

33. באשר לנימוק השני של העותרת ולפיו אין די בתנאים שהוטלו כדי לאיין את המסוכנות, הרי שלדעתם גם בנימוק זה אין די כדי לקבל את העתירה.

34. יש לזכור כי וכפי שקבעה הוועדה הנכבדה בסעיף 11 לתנאי השחרור, כי בכל מקרה החלטתה תעוכב עד להוצאת צו פיקוח.

מטבע הדברים חזקה שבצו הפיקוח ייקבעו תנאים שיש בהם כדי להפחית את מסוכנותו של המשיב. זאת ועוד, המשיב יהיה נתון בכל העת, בטיפול בהתאם לתוכנית הטיפולית שהוצעה לו, יעבוד בעבודה פיזית כרפתן בקיבוץ מזרע, ואף ישהה במעצר בית לילי בין השעות

05:00-21:00 למחרת היום.

סבורני כי די בתנאים אלו, כדי להבטיח שלא ייגרם מהמשיב סיכון מיני לציבור.

35. בשולי הדברים אבקש להתייחס לשלוש החלטות שהביא לעיונו ב"כ העותרת שעניינן אי שחרור, חרף החלטות וועדה, של מי שהורשע בעבירות מין ומסוכנות נקבעה בינונית או גבוהה. בכל הכבוד הראוי, אין דמיון בין החלטות אלו לנדון שלפנינו.

כך בעת"א 21320-05-18 דובר על מי שהורשע באינסוס (!) מעשה מגונה, סחיטה באיומים ועוד, ושם הוועדה כלל לא נתנה את המשקל הראוי למסוכנותו של האסיר, וקבעה בניגוד לעמדת מב"ן שהאסיר אינו מהווה גורם מסכן.

כך בעת"א 4209-08-17, גם שם מדובר היה בעבירת מין חמורה במשפחה, ושם התעלמה הוועדה מחוות

דעת של וג"ע (ועדה לגילוי עריות) שחוות דעתה היא החשובה בעבירות מין במשפחה.

וכך גם בעת"א 27018-05-18, שם מדובר היה במי שהורשע בעבירות שבית המשפט הגדיר אותן כמזעזעות, בזויות וקשות, אינוס בנסיבות מחמירות וחטיפה לשם עבירת מין (!)

עבירות שבגינן נידון האסיר שם ל-15 שנות מאסר(!) ובנסיבות הכוללות נקבע שם שהוועדה הנכבדה התעלמה מכל השיקולים שהיה עליה לשקול, כמו חומרת העבירות, אי תשלום הפיצוי, אי מתן משקל לעמדת נפגעי העבירה שם, אי מתן משקל לעמדת כל גורמי הטיפול ועוד.

בעניינינו וכמפורט לעיל, לא כך הם פני הדברים.

36. סוף דבר אפוא, אמליץ לחבריי לדחות את העתירה, לבטל את עיכוב הביצוע של החלטת הוועדה ולהורות על שחרורו המוקדם בתנאים שקבעה הוועדה ובכפוף כאמור להוצאת צו הפיקוח.

**אשר קולה, שופט
אב"ד**

השופט ח. סבאג

מסכים לחוות דעתו של אב בית-הדין.

חנא סבאג, שופט

השופטת א. אריאלי

מסכימה לחוות דעתו של אב בית-הדין.

אילונה אריאלי, שופטת

הוחלט אפוא פה אחד, כאמור בסעיף 36 לחוות דעתו של כב' אב"ד השופט א. קולה, לדחות את העתירה.

ניתן היום, י' אדר ב' תשע"ט, 17 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.

אילונה אריאלי ,
שופטת

חנא סבאג , שופט

אשר קולה , שופט